

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENE

Uredništvo: Koptarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996. — Rokopisi se ne vračajo
Uprava: Koptarjeva ulica, št. 6
Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Tujina nam ga je vrnila — mrtvega

Danes je „Dubrovnik“ odložil v Splitu na jugoslovanska tla truplo kralja-viteza Zedinitelja

„Dubrovnik“ je danes pripeljal nazaj v domovino mrtvega kralja. Topovi so mu zagrmeli v turbozni pozdrav, zvonovi so mu zazvonili žalostinke po vsej državi, molitve so mu šle nasproti, molitve, ki edino segajo tja, onstran smrtne črte, kjer blagopokojni kralji sedaj pred večnim Kraljem vseh kraljev. Jugoslovansko ljudstvo, od Vardarja do Karavank, od Jadrana do Panonije, pa stoji resno, strnjeno kot en mož, kot ena volja, kot ena ljubezen, da mu napravi špalir, kot ga ni doživel še nobeden Jugoslovian. Svojo domovino je našel takšno, kot jo je želel, kot jo je zaželel s zadnjim utrinkom svojega velikega srca in s zadnjim dihom svojih umirajočih ustnic: edino, složno, zbrano, močno tudi in silno v tistem hotenju, ki je bilo duhovno gibalo njegovega ustvarjajočega življenja.

Danes se je začel žalni sprevod po državi. On, ki mu je sedaj vse jasno in vse odkrito, bo zrl iz večnosti semkaj na ta pretresljivi prizor, ki ga bodo deležni njegovi smrtni ostanki. Toda njegova duša, vesela vala edinstva in slege, ki je zajel jugoslovansko ljudstvo, si bo želela, da naj pod črtno, ki odeva njegovo domovino in srca njegovih državljanov, vstanejo trdni sklepi, ki bodo rodili stvarna dejanja v prid in blagor njegove preizkušene Jugoslavije. Kajti črni flori bodo izginili, žalne seje in žalni brzobjavi bodo utihnili, a ostali mora slega, ostali mora edinstvo, ostali mora nevklonljiva volja za dejanja, ki bodo plodila rast jugoslovanske države.

To obljubo, to prisego naj jugoslovansko ljudstvo, ki ga v vsej njegovi pestri raznolikosti vežeta ljubezen do domovine in do vladarja v krasno se ujemačo celoto, to prisego naj položi jugoslovansko ljudstvo na krsto svojega pokojnega vladarja, ker ta prisega ne bo minila. Naj jo naslednik kralja-viteza, mladi vladar Jugoslavije Nj. Vel. kralj Peter II. in njegov prvi kraljevi namestnik Nj. Vis. knez Pavle sprejmeta kot najlepši izraz sožalovanja, najlepši zato, ker se ne ustavlja ob smrti, marveč nosi v sebi tudi nevtelljivo željo po življenju.

Split se odeva v črno

Split, 13. oktobra.

Split je spremenil svoje vsakdanje lice. Na to živahno mesto, ki je vedno polno življenja in razigranosti, je legla globoka žalost. Še so ulice in obale polne občine, vendar se že z obrazov in obnašanja vidi, kako globoko je ves narod zadela nesreča, o kateri kar ne morejo verjeti, da je resnična.

Mesto je odeto v črno. Nad Marjanom plapolata dve ogromni črni zastavi, sleherni oko je odeto s črno preprogo, javna poslopja pa so odeto v črno od vrha do tal. Trgovine so zaprte. V izlozih so povsod slike pokojnega kralja, pred katerimi gore luči.

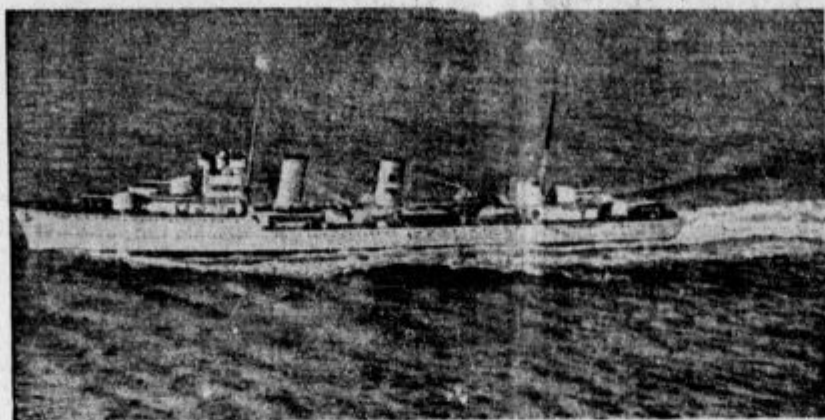
Casopisi, domači in oni iz Zagreba in Belgrade, prinašajo vedno nove vesti. Ljudje se kar pulijo zanje. Posebno pozornost so vzbujale prve originalne fotografije vladarjevega umora in prenosa na krov „Dubrovnika“.

Ljudske množice se vedno znova obračajo k pristanišču, kjer se vrše zadnje priprave za sprejem zemeljskih ostankov velikega pokojnika. Po celi obali so postavljeni drogovji z dolgimi črnimi zastavami, ki že od daleč naznanjajo prihajajočemu potniku, da je Split prevzel častno in žalostno nalogo, da prvi sprejme svojega mrtvega kralja.

Pomol in pristan majorja Stojana kaže danes nenavadno lice. Navadno je tam središče živahnega pomorskega prometa, danes pa je čisto miren. Le trop delavcev je na njem, ki pripravljajo počivališče mrtvemu kralju: ogromen, 7 metrov visoki katafalk, mimo katerega bodo jutri defilirali desetstotič Dalmatincev.

Danes zjutraj so pripele v Split prve enote naše vojne mornarice in se vadržale ob pomolu majorja Stojana, odkoder se bodo podale svojemu gospodarju nasproti in ga bodo zopet spremljale do obale. V mesto prihajajo že danes množice od vseh strani. Dvorni vlak, ki bo vozil žalostno breme proti prestolnici, je že na poti. Časnikarji se zbirajo s celega sveta. Okrog 80 jih je že tukaj: Nemci, Angleži, Francozi, celo Američani, ki so prispeli s posebnimi letali.

Da bo moglo ljudstvo izkazati v čim večjem številu zadnjo čast svojemu vladarju, delata mesto in banovina velike priprave. Paroplovne družbe

„Dubrovnik“

so dale svoje parnike ljudem brezplačno na razpolago: „Karadjordje“ n. pr. pripelje Sušacane, „Kralj Aleksander“ Dubrovničane itd. Vsi tisoči ljudstva se bodo zgodaj zjutraj uredili v sprevod, ki bo po popolnoma prazni obali šel mimo katafalke na pomolu in od tam zopet v mesto.

Prvo poročilo iz Splita

Split, 14. oktobra. Komaj se je začelo daniti, so strelji naznanili, da se bliža „Dubrovnik“ z mrtvim kraljem v spremstvu enot francoske in naše mornarice. Čisto mirno in tiho je ladja zavozila k pristanu majorja Stojana. Istočasno so se pojavili na pomolu zastopniki oblasti in cela vrsta uglednih osebnosti in zastopnikov najrazličnejših korporacij. Posebno skupino so tvorili bivši ministri in poslanci. Njim na čelu je bil g. dr. Anton Korošec, bivši ministrski predsednik, ki je davi prišel s Hvara, dalje bivši ministri Grisogono, Smolaka, Subotić, Tresić-Pavičić in drugi. Ladji nasproti so se postavili diplomatski zastopniki raznih držav: Francije, Čehoslovaške, Rumunije, Spanije, Turčije, Bolivije, Argentine, Paragvaja itd. Na drugi strani so zasedli mesta zastopniki vojske in mornarice, med njimi pomočnik armijskega poveljnika iz Sarajeva general Tomić, komandant

„Dubrovniku“ naproti

Split, 14. oktobra.

Še ponoči je odplula iz splitskega vojnega pristanišča vsa jugoslovanska vojna mornarica, ki se je tukaj v zadnjih dneh zbrala. Odplula sta kraljeva broda „Zmaj“ in „Dalmacija“, minonosci „Galeb“, „Kobac“, „Jastrebovi“ in „Soko“, štiri torpedovke, bojna čamca „Uskok“ in „Cetnik“, podmornice „Osvetnik“, „Hrabri“, „Smeli“ in „Nebojša“ ter druge edinice. Te ladje so odplule naproti „Dubrovniku“ in francoski eskadrili, ki spremlja v častni straži mrtvega kralja. V spremstvu „Dubrovnika“ sta francoski križarki „Colbert“ in „Duquesne“ in rušilca „Gerchaut“ in „Vautout“.

Vojne ladje so sročale „Dubrovnik“ v splitskem kanalu. Priključile so se mu in ga spremlje do pristanišča. Najprej sta plula dva borbena čamca, za njima tri torpedovke. Levo od torpedovk je vojna ladja „Zmaj“ z dvema minonoscema, na desni od njih pa vojna ladja „Dalmacija“ tudi z dvema minonoscema. Ob obeh straneh minonoscev so bile podmornice. Nato je sledil „Dubrovnik“, njemu sta pa sedeli obe francoski križarki, daleč za njima pa dva francoska rušilca.

V tem vrstnem redu so priplule ladje do splitskega pristanišča. Ob vhodu so se pa ladje postavile v veličasten špalir, skozi katerega je vojna ladja „Dubrovnik“ plula počasi. Ko je „Dubrovnik“ s truplom pokojnega kralja plul mimo posameznih ladij, so na vseh izkazali časten pozdrav. Ko je „Dubrovnik“ priplul v pristanišče, so se ostale ladje ločile; nekatere so šle za „Dubrovnikom“ v pristanišče, druge pa so ostale zunaj. Med temi so bile tudi francoske vojne ladje, ladje „Queen Elisabeth“, „Royal Souverain“, „Revenge“ in še nekatere.

mornarice admiral Polić itd. Pred stopnice katafalke so se postavili pravoslavni svečeniki, ki so imeli opraviti žalne molitve. Na drugi strani katafalke so stali katoliški škofje Bonafčić iz Splita, Mileta iz Šibenika, Pušić s Hvara in Starčević iz Dubrovnika.

Med tem, ko je duhovščina opravljala molitve, se je začel viti mimo katafalke ogromen sprevod, v katerem je bilo dobesedno zastopano vse prebivalstvo primorske banovine. Sprevod je trajal nad tri ure. Ker ni bilo upanja, da bi korakali v vsi razvrstili mimo katafalke, če bi korakali v osmerostopih, je vodja spreveda končno odločil, da prebivalstvo koraka v šestnajstostopih. Tako je bilo mogoče, da so prišle na vrsto vse ogromne množice do desetih, ko je bilo treba truplo pokojnega kralja prenesti v dvorni vlak. Katafalka, ogromna stavba, visoka nad 7 metrov, so popolnoma zasuli s cvetjem in vencji. Ko je bil konec spreveda, so zastopniki meščanstva in vojske dvignili krsto in jo prenesli skozi špalir vojaštva in številnih gledalcev na kolodvor in jo položili v dvorni voz. Pravoslavna duhovščina je še enkrat opravila molitve, pevsko društvo „Šumadija“ je še enkrat zapelo „Večnaja pamjat“, nato pa je godba zaigrala državno himno in vlak se je počasi začel pomikati proti Zagrebu.

V splitskem pristanišču so sedaj britanski rušilci „Keith“, „Woodiars“, „Boreas“ in „Buldogge“. Pred pristaniščem pa so usidrane velike bojne

ladje. Vzhajajoč sonce je se leta 1918 izkrcalo prve srbske čete, je vse pripravljeno. Pomol je izprazen. Na njem moli v zrak ogromen katafalk do višine 8 m v obliki velikega žrtvenika. Vrh žrtvenika je kraljevska krona. Ob strani sta postavljena dva stebra, raz katerih se vijajo dolge, žalne zastave. Na vseh štirih straneh pomola pa se dvigajo visoki odri, zaviti v črne zastave in s plamenicami.

Ob 5 zjutraj so vojaške čete zavzele svoja mesta. Obrežno baterije in posamezne edinice jugoslovanske vojne mornarice so oddale častne strele. V cerkvah in samostanih splitske škofije pa so začeli zvoniti z vsemi zvonovi. Turbno je odmevalo zvenenje daleč naokoli.

Na višini pred splitskim pristaniščem so se razvrstile temne križarke in oklopnače angleške sredozemske mornarice z admiralsko ladjo „Queen Elisabeth“ na čelu.

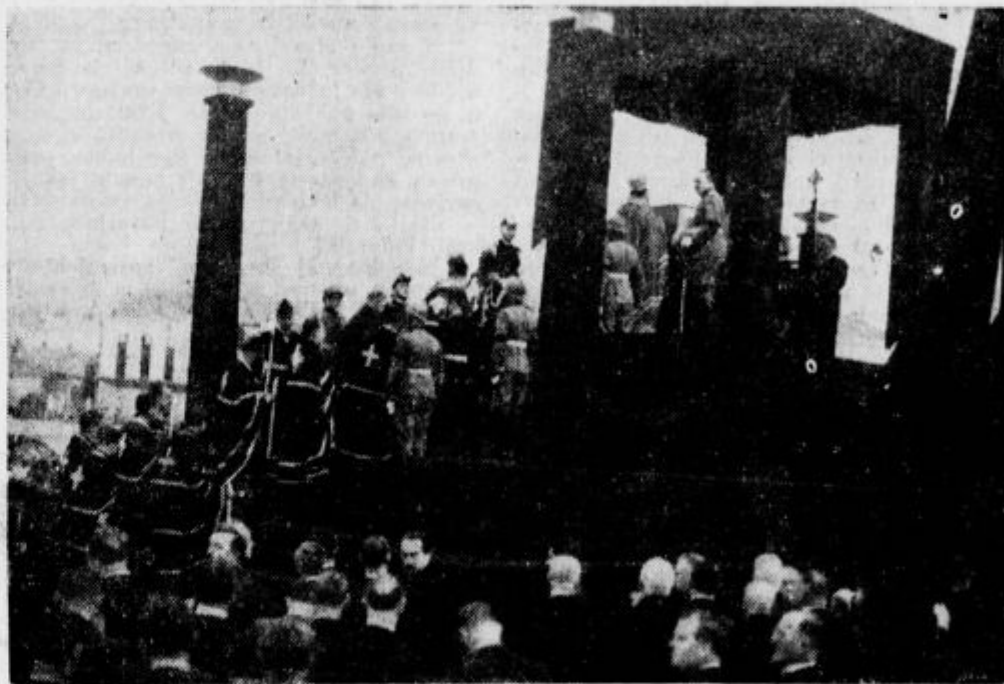
Predstavniki oblasti

Ob 6 zjutraj so prispeli h katafalke Nj. kr. Vis. knez Arzen, maršal dvora general Dimitrijević in druga suita, zatem prosvetni ministar dr. Šumenković, minister za socialno politiko in nar. zdravje dr. Novak, minister za telesno vzgojo naroda dr. Andjelinović, predsednik senata dr. Tomašić, podpredsednik narodne skupščine dr. Popović, ban primorske banovine dr. Jablanović, načelnik splitskega mesta Kargotić, generaliteta in drugi dostojanstveniki. Ves prostor je bil ograjen z oddelki vojske in z delegacijami. Na obzidjih vseh je bilo videti brezmejno bol in tugo. Vladala je popolna tišina. Plamenice so molile zublje proti sivemu nebu. Njihovo prasketanje in pljusk obalnih valov so bili edini glasovi, ki so prodirali v to grobno tišino.

„Dubrovnik“ prihaja

Ob 6 zjutraj je kraljevska vojna ladja „Dubrovnik“ pred pristaniščem. Proti pomolu prične voziti počasi in mirno. Topovski strelji odmevajo topo v meglenem jutru. Slišati je rezka in odsakana povelja „Mirno!“. Topovsko streljanje postaja pogostejše. Zvonovi pojačajo zvenenje.

Angleške vojne ladje oddajajo častne strele. Izza „Dubrovnika“ se pojavja francoska križarka „Colbert“, ki je spremljala našega rušilca iz Mar-eillea do Splita. Na naših vojnih ladjah, ki so spremljale rušilca „Dubrovnik“, so čete postavljene v častnih vrstah. Povsod

Duhoviščina opravlja mrtvaške molitve za pokojnega kralja

Pred vhomom v splitsko luko so prišle iz smeri Divulj eskadrile vodnih letal v precizno izvedeni formaciji. Najprej so bili lovci, za njimi izvidna letala in na koncu težki bombarderji. Na krilih so imela letala privezane dolge črne trakove, ki so v veliki brzini žalostno plapolali.

Sirene so zatulile...

Split, 14. okt. AA. Tekom večerajšnjega dne in večera so pripele v Split ogromne množice iz vseh bližnjih in daljnih krajev Dalmacije, da se poslednjič poklonijo pozemeljskim ostankom svojega čuvarja in viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prebivalstvo Splita je bilo vso noč na nogah. Zgrinjalo se je po ulicah in okrog postaje ter ob pomolu majorja Stojana, kjer so zgradili veličastno kapelico, okrog kapelice na so na visokih, v črno odelih stebrih gorele plamenice, kakor da bi pošiljale k nebu pobožne molitve v brezmejni tugi skrušenega prebivalstva. Sodijo, da je bilo davi nad 100.000 ljudi ob pomolu.

Davi zarana, ob 4, so sirene vseh v pristanišču zasidranih ladij s svojim tužnim, zategnjenim glasom naznanile, da se prične poklonitev in izkazovanje zadnje časti in ljubezni do blagopokojnega kralja Aleksandra. Na po-

solze in blede lica. Na krmilu „Dubrovnika“ je videti oder s krsto. Okrog krste je častna straža oficirjev in mornarjev. Poleg krste stoji naš vojaški odposlanec v Parizu general Dimitrijević, svetnik pariškega poslanstva Teofil Djurović, poveljnik ladje Balač.

Med množicami vzvalovi. Oči vseh so uprte na „Dubrovnik“, kjer spremljajo vsako kretnjo naših mornarjev.

Mrtvi kralj na svoji zemlji

Točno ob 6.10 pristane „Dubrovnik“ ob pomolu. Z ladje vržejo brv. Nato pohiti poveljnik „Dubrovnika“ Balač na obalo in se ustavi pred Nj. Vis. knezom Arzenom. Kratko poročilo in že prosi poveljnik Balač Nj. kr. Visočanstvo, naj pripe na ladjo. Nato pozdravi poveljnik Balač in pozove na ladjo maršala dvora Dimitrijevića, gg. ministre in zastopnike parlamenta in bana primorske banovine dr. Jablanovića.

Sprevod določenih visokih dostojanstvenikov se napoti na ladjo. Prvi pristopi h katafalke in se mu globoko prikloni Nj. kr. Vis. knez Arzen, nato maršal dvora Dimitrijević in ostali. Čeprav so vi

Krsto s kraljevim truplom polagajo na katafalk

globoko presunjeni, opazijo, kako se Nj. kr. Vis. knezu Arzenu utrjuje solze. Prišel je čas, da se opravi uradno formalnost. Sestavljajo protokoli o izročitvi in prevzemu krste in ga podpisajo. Priprave so končane. Krsto nesejo naši mornariški oficirji na pomol.

Topovi grme. Trenotek je nenavadno svečan in dostojanstven. Vsi slede mornarjem, ki nosijo na svojih ramenih vzvišeno breme, zadnje ostanke viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Ob 7. položijo krsto na katafalk. Vojaške godbe zasvirajo državno himno. Veličastni zvoki se pomenu med grmenjem topov in zvonjenjem cerkva.

H katafalk pristopi dalmatinski episkop Irinej Djordjevič s svečeničji. Cerkevno opravilo se prične. Vodna letala krožijo že od 4 v treh eskadrilah nad morjem in mestom. Nekaj časa so nad pristaniščem, nato so krenile »Dubrovnik« na splošno in ga premile v pristanišče. Zdalj krožijo v velikih lokih nad pomolom, sipljejo cvetje na katafalk in izkazujejo zadnje vojaško čast svojemu vrhovnemu poveljniku. Pevski zbori splitskih društev odgovarjajo svečenikom z njihovim cerkvenim opravilom. Po končani službi božji zaigrajo godbe državno himno.

Ob 7.20 pristopijo h katafalku splitsko-makarski škof dr. Bonifacij v spremstvu treh prelato v in čita molitve.

Nato prične polagati vence kraljevske vlade, senata, skupščine, banovine, mesta Splita, angleške mornarice, admirala Fisherja, poveljnikov vojnih ladij itd. Medtem ko polagajo vence na katafalk, pristopi vrhovni poveljnik angleške sredozemske mornarice admiral Fisher k Nj. kr. Vis. knezu Arzenu in mu izrazi svoje sožalje in sožalje angleške mornarice. Nato pristopi minister francoske mornarice Pietri, ki je prišel s križarko »Colberte«, in izrazi Nj. kr. Vis. knezu Arzenu sožalje v imenu francoske vlade in francoske mornarice.

Oklic vojnega ministra

„Kralj in domovina nad vse!“

Belgrad, 15. okt. Naredba J. br. 21912 ministra vojske in mornarice za vso vojaško silo, dne 14. oktobra 1934.

Naš vzvišeni vrhovni zapovednik viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je padel od zločinkega napada 9. oktobra v Marseillen. Padel je, junaki, poveljnik, ki nas je z nepopisno hrabrostjo in modrostjo vodil od zmage do zmage in ki je ovekovečil in svoje i naše ime. Izgubili smo starešino, čigar plemenita duša je popolnoma obvladovala naša sreča, starešino, v katerega smo vsi imeli neomejeno vero.

Njegova velika dela so se nizala drugo za drugim več ko dve desetletji. Kot prestolonaslednik je kralj Aleksander poveljeval I. armadi v balkanskih vojnah 1912-13. Čeprav v letih svojih najmlajših vojakov, je dobil odločilne bitke in zadivil ves svet s svojo nadarjenostjo in junakstvom. Glas njegovega orožja se je daleč razlegel in povsod so govorili o njegovih sijajnih uspehih. Z njegovimi zmagami se je osvobodila južna Srbija, ki jo je tako ljubil.

Svetovna vojna od leta 1914 do 1918 ga je zatekla kot vrhovnega poveljnika. Vodil je i narod i vojsko. Pod njegovim poveljstvom je bila izvojevana bitka na Ceru in pri Kolubari. Med njegovim poveljstvom se je vršilo ono strahovito preoblikovanje skozi albanske skale. Čeprav težko bolan, ni zapustil svojih čet, temveč je z njimi delil vse napore in pomanjkanje. Pod njegovim poveljstvom se je pojavila naša vojska na solunski fronti, da preurejena in ponovno usposobljena za akcijo nazlo stopi v dolgotrajne in krvave boje. Vodil jih je s prav istim poletom, s kakršnim se je boril poprej. Pod njegovim poveljstvom je bil naposled izvršen proboj solunske fronte in s tem končana zmaga v svetovni vojni. Kralj Aleksander I. je torej vodil našo vojsko tedaj, ko je ustvarjal Jugoslavijo. On je dokončal tudi njeno osvoboditev in zedinjenje, ki ga je na svečan način proglasil.

Po vojnah se je kralj z železno voljo in s tisto energijo, ki je bila samo njemu lastna, ves posvetil ureditvi države. Posvetil se je v prvi vrsti ureditvi notranjih razmer v državi in se zanimal za vsako panogo narodnega življenja. Povsod je dajal vzpodbudo njegovi aktivnosti. Posvečal je roditeljsko pozornost vsem delovanjem vseh državljanov. Vojaški sili je pa pripisoval še poseben pomen. Gledal je, da se čim pravilneje razvije in izpopolni.

Tudi na svoje poslednje potovanje v pri-

Belgrad čaka...

Belgrad, 14. okt. m. Naša prestolnica se z vso naglico pripravlja, da čim dostojneje sprejme jutri mrtvo telo kralja mučenika. Vse ulice, koder se bo pomikal žalni sprevod, dobivajo sedaj še močnejši izraz globoke in brezmejnje žalosti za tragično umrli velikim kraljem. Vse izložbe so v črni, povsod so razstavljene slike in kipi blagopokojnega kralja. Povsod so prizgane sveče. Vse ulične svetilke so zastrite s črno, tako da nudi naša prestolnica v večernih urah šele pravo sliko žalosti, ki se bere z obrazov vsega prebivalstva. Raz javnih in privatnih poslopij vihrajo v jesenskem vetru dolge črne zastave. Skoro vsi vhodi v ministrstva so istotako zastri s težkimi črnimi zavesami, ravno tako vsa pročelna stran Narodnega gledališča, kjer je postavljen visok oster z veliko sliko blagopokojnega kralja. Pred izložbenimi okni skoro vseh belgradskih trgov se zbira v gručah meščanstvo in nemo zre na lik kralja mučenika. Izložbena okna nekaterih trgov napravljajo za človeka naravnost globok in neizbrisen vtis. Tako so na več krajih poleg slike kralja razstavljene mrtvaške lobanje s prekrižanimi kostmi ali mrtvaške lobanje, v katere imata srepo uprte oči in kljune v dva krogarja. Pod temi je napis: »Šest mesecev po strašnih borbah na Kajmakčanu, ali ne pozabimo, da je bila na ta našim odkupljena naša svoboda.«

Brez besedi, nemo in še z večjo bolestjo v duši zro ljudje v te prizore in hodijo dalje še z večjo boljo v srcu. V vsakim trenutku, ki je bližji uri, ko bo poseben dvorni vlak pripeljal v našo prestolnico mrtvo telo kralja mučenika, onega kralja, ki ga je tukajšnje meščanstvo tolikokrat navdušeno sprejemalo in spremljalo na isto postajo, je žalost še večja, še globlja. Z onemelo boljo bo jutri naša prestolnica sprejela svojega viteškega kralja mučenika in ga bo nemo spremljala na poti od postaje na stari dvor, kjer bo položena na mrtvaški oter, kjer se bo enkrat in poslednjič lahko od njega poslovil ves narod, ki mu je blagopokojni viteški kralj tako neustrašno stal na čelu in branil njegove pravice.

Za pogreb se že letotako delajo velike priprave, ki so potrebne za tako veliko množico

Žalni sprevod množic

Prične se mimohod ogromnih ljudskih množic mimo katafalka. V sprevodu so stari in otroci, možje in žene, ugledni meščani in najsiromašnejši prebivalci iz mesta in iz okolice, kmetje iz vsega srednjega primorja. S solzami v očeh se pokažejo posmrtnim ostankom viteškega kralja. Mimo mrtvaškega odra se vrste deset- in desetstisoči.

Nj. kr. Visočanstvo knez Arzen z ministri in generaliteto, admiral Fisher, mornariški minister Pietri in drugi visoki dostojanstveniki stoje presunjeni pred katafalkom in pred izrazi iskrene in najgloblje ljubezni in bolesti tisočglavih množic.

Slovo od Splita

Točno ob 10 je sprevod končan. H katafalku pristopijo Sokoli, ki dvignejo krsto in jo položijo na ramena bana primorske banovine dr. Jablaniča, bivšega načelnika Račice, načelnika Kargotiča, dveh splitskih knežev, admirala Polića, upokojenega generala Todorovića in generala Radenkovića. Od tod prenese posmrtni ostanke kralja Zedinitelja na postajo. Za krsto koraka dolg pogrebni sprevod. Krsta je na postaji.

Časna četa francoskih mornarjev odda s četo naših mornarjev zadnje vojaško čast. Kraljevi gardisti prevzamejo krsto in jo položijo v voz dvornega vlaka. V voz stopi episkop Irinej Djordjevič s svečeničji in čita kratko molitev. Godbe svirajo državno himno. Vse je pripravljeno za odhod vlaka. V vlak stopijo Nj. kr. Vis. knez Arzen, maršal dvora Dimitrijevič, vojni odposlanec Dimitrijevič, gg. ministri, poslanski svetnik Djurovič in druge osebnosti.

Vlak zapusti postajo. Na vseh vmesnih postajah vozi vlak počasneje, da omogoči množicam, da se poklonijo posmrtnim ostankom svojega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

jateljsko Francijo je odšel za blagor svojega naroda. Silno navdušenje, s katerim se je narod na poti poslavljaj od njega, dokazuje, kako veliko vero je imel vanj in v njegovo podjetje in kako velike nade je polagal v srečen konec tako velikega in pomembnega dejanja. Toda zločina roka je presekala njegovo delo baš v najvažnejšem trenutku. Kralj Aleksander je padel pri vršitvi svoje visoke naloge. Nepretrgoma do smrti je skrbel za svoj narod, za svojo domovino, in mislil je nanjo, ko nam je zapustil svoje poslanstvo: Čuvajte Jugoslavijo!

Jugoslavija je njegovo delo. Jugoslavija je, glejte, tudi njegova poslednja beseda.

Dela kralja Aleksandra I. so ogromna in v zgodovini našega naroda se bodo najvidneje odražala. Njegova nadarjenost in sposobnost sta nenadkrliji. Zato je tudi izguba njega ne-navadno težka. Pokojnemu kralju mi, junaki, dolgujemo neizmerno hvaležnost in brezkompromisno spoštovanje. Zmerom se ga bomo s ponosom spominjali in zmerom nam bo najlepši pogled vestnega izpolnjevanja dolžnosti in vseh vojaških vrlin.

Poklonimo se globoko njegovemu velikemu duhu in izkažimo mu vso čast. Večna slava viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! Toda, junaki, da izpolnimo zaobljubo, ki nam jo je pokojni kralj zapustil, nam mora biti največja dolžnost, da čestno in visoko držimo zvestobo njegovemu vzvišenemu prvorojencu. Mi smo že položili vojaško prisego vrhovnemu poveljniku Nj. Vel. kralju Petru II. V tej prisegi smo se zaobljubili, da bomo povsod in pri vsaki priložnosti zvesti, vdani in poslušni svojemu vrhovnemu poveljniku. To je naša dolžnost. To je edina pot, po kateri moramo vsi iti. Samo tako bomo pokazali, da smo vredni izvršilci tistega, kar nam je kralj Aleksander v trenutku smrti sporočil in zaupal.

S svoje strani vam zapovem, da se zato držite prisige, ki ste jo položili in da služite z isto voljo in samopremagovanjem, kakor ste to do zdaj polivalno delali. Kralj in domovina morata biti nad vsem in braniti ju morate s skrajno požrtvovalnostjo. Popolnoma sem prepričan, da boste tako delali, in zato vas, junaki, pozivam, da iskreno in glasno vzklíknete:

Naj živi naš vrhovni poveljnik Nj. Vel. kralj Peter II.!

Naredba naj se sporoči postrojenim vsem enotam in ustanovam v vojski in mornarici.

Minister vojske in mornarice, armijski general Milivoje Milovanović, I. r.

naroda, ki se bo te dni zgrnila v Belgradu. Po hotelih so že sedaj rezervirane sobe za razne inozemske delegacije, ki se bodo udeležile pogreba. Dospelo je do sedaj že veliko število posebnih dopisnikov raznih inozemskih listov in kinooperatorjev. Do danes je prišlo semkaj okoli 50 inozemskih časnikarjev, ki bodo pošiljali poročila svojim listom o pogrebu. Svoje posebne dopisnike so poslala uredništva skoro vseh večjih evropskih listov.

Slovenci v Belgradu žalujejo

Belgrad, 14. oktobra. m. Radi tragične smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je imelo tukajšnje Prosvetno društvo danes popoldne po slovenskih večernicah žalni sestanek, katerega so se udeležili vsi člani društva kakor tudi vse članice tukajšnjega združenja Zveze služkinj. Po žalnem sestanku, ki je bil v dvorani za katoliško cerkevjo v Krunski ulici, je imel daljši spominski govor tukajšnji katehet Tomaž Ulača, ki je navzočim članom in članicam orisal življenjsko delo našega narodnega vladarja, ki je tako sveto izpolnjeval zadnje željo in naročilo našega Evangelista: »Vi vsi, ki ste seme izkravalega naroda«. Med govorom g. kateheta Ulače ni bilo skoro skoraj nobeno oko. Vsi navzoči so nato vzklíkili v spomin blagopokojnega kralja mučenika trikratni »slava«.

Z žalnega sestanka sta bili poslani sožalni brzojavki Nj. kraljevskemu Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vel. kraljici Mariji. Obe sožalni brzojavki je podpisal predsednik prosvetnega društva Edvard Cvar. Ob koncu so vsi navzoči prisrčno vzklíkali novemu kralju Nj. Vel. Petru II.

Posebni vlaki iz Prage

Praga, 14. oktobra. AA. ČTK poroča: Iz Prage pojde v Belgrad več posebnih vlakov s sokolskimi in drugimi češkoslovaškimi udeleženci na pogreb blagopokojnega kralja Aleksandra.

Cehoslovaki - brati v sreči in v nesreči

Tako žaluje bratski narod

Praga, 14. oktobra. AA. Od dneva marsejske tragedije, ki je uničila življenje kralja Aleksandra, živi ves češkoslovaški narod v globoki žalosti. In timno sočustvuje s tugo svojih jugoslovanskih bratov. Kralj Aleksander je bil zvest prijatelj češkoslovaškega naroda in zato so ga vsi češkoslovaški sloji visoko cenili in ljubili. Sele zdaj, po njegovi smrti, pa se šele vidi, kaj je bil pokojni kralj Aleksander za Cehoslovake. Tu ne gre za uradne izraze sožalja in žalosti, ki se izkazujejo tujim vladarjem. Smrt kralja Aleksandra je globoko presunila od prvega do zadnjega in ranila njegova najintimnejša človeška in slovanska čustva. Solze, ki so se te dni pojavile v očeh mnogih Cehoslovakov, so prihajale iz bratskih src, ki iskreno obklojujejo kralja Aleksandra, kot da je iz njihove krvi in mesa. Nikjer na svetu smrt blagopokojnega kralja ni tako globoko ranila kakor na Češkoslovaškem. Praga je ovita v globoko žalje za jugoslovanskim kraljem. Praski listi pišejo o življenju kralja Aleksandra in o veličini njegove žrtve. Težko je najti kulturno društvo ali rodoljubno ustanovo, ki se ga ni spomnila s spominsko sejo.

Na dan pogreba bo Praga žalovala za pokojnim kraljem z enako ljubeznijo kakor ves jugoslovanski narod.

Pred starodavno praško občino bodo stali pod

vedrim nebo tisoči in tisoči praških meščanov, da dajo pokojnemu kralju mučeniku zadnjo čast in da iz ust svojih voditeljev slišijo, kakšno je bilo življenje in smrt kralja Aleksandra. Manifestirali pa bodo tudi v svojo vero, v bodočnost močne Jugoslavije in v večno prijateljstvo češkoslovaškega in jugoslovanskega naroda.

Kralj Aleksander spada v češkoslovaško zgodovino in bo odslej živel v češkoslovaškem spominu poleg drugih njegovih velikih sinov.

Oči vseh so zdaj uprte v novega kralja, v Nj. Vel. kralja Petra II. Češkoslovaški narod mu pošilja svoje naitoplejše želje. Češkoslovaška mladina vidi v njem svojega tovariša in prijatelja. Te dni je nežna deca poslala mlademu jugoslovanskemu kralju na desetine pisem, ki ga vsa pozdravljajo tako, kakor zna pozdravljati samo nežna otroška duša. Eno izmed njih se glasi: Nj. Vel. Petru Kara-gjorgjeviču, kralju Jugoslavije, Belgrad. — Slišali smo v šoli in po radiu, da so Vam in Vašim kraljevim bratom ubili draga očeta. Radi bridke usode jokamo z Vami in verjete nam, da čutimo izgubo, kakor da je naš oče. Prosimo ljubelega Boga, da blagoslovi vas, vašo slavno kraljico-mater in ves jugoslovanski narod. Prisrčno Vas pozdravljajo češki otroci!

Sveti oče o kralju Aleksandru

Buenos Aires, 14. oktobra. e. Danes ob desetih dopoldne je bila slovesna zaključitev evharističnega kongresa v Buenos Airesu. Pridigoval je kardinal, državni tajnik Pacelli. Ob koncu svete maše je svetli Oče iz Vatikana poslal po radiu svoj blagoslov kongreganistom. (Po evropskem času ob 15.30.)

Sv. oče je v svojem blagoslovu naglaševal, kako potrebno je danes delo za mir med narodi. Povdrl je, da je edino mir, ki bo slonel na načelih krščanstva, zmogel omogočiti tisto soglasje med narodi, ki je za blagostanje človeštva tako potrebno. V nadaljevanju svojega govora se je svetli Oče ozrl tudi na strašno žaloigro v Marseillen in s toplimi besedami obžaloval smrt jugoslovanskega kralja in ministra Barthouja, ki sta bila oba med prvimi tvorci miru v Evropi.

Izjava dr. A. Korošca

Split, 14. oktobra. Sprejema mrtvih ostankov viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja se je udeležila tudi skupina bivših ministrov. Med njimi je bil tudi dr. Anton Korošec, bivši predsednik vlade, ki je prišel v Split, da se pokloni smrtnim ostankom blagopokojnega kralja in da se udeleži prenosa do kolodvora. Dr. Korošec je izjavil časnikarjem: »Ko mrtvega kralja obklojuje vsa Jugoslavija, je treba vse pozabiti! Treba je delati in živeti za Jugoslavijo!«

Split, 14. okt. Današnjih žalnih svečanosti se je udeležil tudi ministrski predsednik v p. dr. Anton Korošec, ki odpotuje jutri zjutraj ob 9 v Belgrad, da prisostvuje pogrebu Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Cehoslovaška letala pri pogrebu

Praga, 14. oktobra. AA. ČTK poroča: V ponedeljek odlete tri letala čez Zagreb v Belgrad, kjer bodo prisostvovala pogrebu blagopokojnega kralja Aleksandra.

Zločinsko gnezdo se razkriva

Paris, 14. okt. e. Tukajšnji listi objavljajo listo zločinske bande, ki je že padla v roke pravice, ali ki je policiji po dosedanjih preiskavah keliklor toliko že znana. Imena so sledeča:

1. Kelemen, ki je bil ubit takoj pri atentatu, a katerega ime še ni popolnoma ugotovljeno. Zdi se, da je on identičen z nekim še ne-prijetim Rudolfom Sukom.

2. Beneš, ki se imenuje tudi Sever, a ki je na policiji priznal, da se imenuje Ivan Rajčić ali Rajčić.

3. Novak, ki se imenuje tudi Sungar ali Daniel Latin, ki pa je na policiji priznal, da se pravilno piše Zvonimir Pošpišil, ki je leta 1928 zbežal iz Jugoslavije po umoru direktorja »Novosti« Tonija Šlegla.

Beneš in Novak sta imela nalogo, da napravita atentat na kralja med potjo v Pariz ali v Parizu samem, če bi se izognil krogom Kelemenu.

4. Silny ali Janoš Bombay, ki se je nahajal v Marseillen, a se mu je posrečilo ubežati policiji.

5. Malni ali Šalni, ki so ga orožniki v Fontainebleauju že držali, a jim je ušel. O njem se ve le zelo malo, pač pa je skoraj gotovo, da je bil on duševni vodja vse tolpe, ki je bila poslana nad jugoslovanskega kralja.

6. Szabo, ki je baje tudi zastopnik in namestnik dr. Pavelića in ki je morda ista oseba kot Šalni.

Egon Sgaternik, ki so ga zasledili v Aix les Bains, a so sled za njim izgubili.

8. Neka mlada lepa ženska, ki se je v Aix en Provence v hotelu podpisala pod imenom Ivana Judroh in so jo videli v družbi s Kelemenom.

9. Kramer, ki so ga videli v Aix en Proven-ce in ki je bil najbrže šef vse zločinske tolpe. Slutnja, da je Kramer pravzaprav dr. Pavelić sam, se potrjuje.

Vse vesti pa kažejo na Janka Puzto.

Paris, 14. oktobra. e. Včerajšnji dan ni v poteku preiskave proti atentatorjem prinesel nobenih novih momentov.

Samo v Marseillen policija mrzlično išče neko žensko, ki so jo videli v spremstvu atentatorja Kelemenu — Suka. Dandaj so našli samo kovček te ženske, v katerem je bilo vse polno orožja in municije, kakršno je imel atentator.

Časopisi prinašajo komunikate dunajske policije, v katerem ista izjavlja, da nobeden od osumljenecv po svetovni vojni nikdar ni bival na Dunaju.

Policija v Chamonixu je aretirala nekega človeka, ki je izjavil, da je rojen od turškega očeta, bolgarske matere in da je dobil angleško državljanstvo potom naturalizacije. Njegovega imena policija neče razodeti, ker ima upravičeno sume, da pripada k zločinski tolpi, ki je umorila jugoslovanskega kralja.

Paris, 14. oktobra. e. Pošpišil-Beneš in Rajčić

Objave banovinskega pogrebne odbora

1. Železniška direkcija obvešča, da bo vozil v ponedeljek zjutraj tudi iz Zidanega mosta proti Mariboru posebni vlak, na katerega bo imel priključek posebni vlak Zagreb—Ljubljana, in ki bo prišel v Maribor okrog 7, ako bo zanj vsaj 200 potnikov.

2. Društva, ki imajo društvene zastave, morajo poslati tako k poklonitvi v Zagreb kakor k poklonitvi in k pogrebu v Belgrad tudi svoje zastave. Radi pričakovane velikega navala naj bi v Belgrad ne šla z zastavo več kot dva zastopnika.

Na razna vprašanja se pojasnjuje, da se delegacije prijavljajo direktno odboru za pokop v Belgradu, ki mu je tudi javiti, da pride društveno zastopstvo tudi z zastavo. Kralj. banski upravi, odnosno banov. odboru za žalne svečanosti naj se ne pošiljajo prijave, pač pa je potrebno, kakor je bilo že včeraj javljeno, da se vse delegacije prijavijo do ponedeljka zvečer železniški postaji, kjer nameravajo stopiti na vlak in obenem sporočijo, s katerim vlakom se bodo peljale.

3. Člani banskega sveta dravske banovine poneso v Belgrad in položijo na grob blagopokojnega viteškega kralja žaro s slovensko zemljo, ki bo nabrana po vseh okrajih dravske banovine.

4. Ker je napovedana izredno velika udeležba povodom pogreba, ob brez dvoma preskrba s hrano in prenočiščem v Belgradu zelo otežkočena, radi česar naj bi udeleženci vzeli s seboj najnujnejša jedila in udeje.

POZOR PRED NAVIJALCI CEN

Opaza se, da se v teh dneh, ko je popravevanje po predmetih, ki so v zvezi z narodno žalostjo, zelo veliko, po nekaterih trgovinah s takimi predmeti zahtevajo pretrpane cene. Kraljevska banska uprava je z ozirom na to izdala stroge odredbe, da se tako izkoriščanje prepriči in da se izkoriščevalci kaznujejo. Prebivalstvo se vabi, da vse primere izkoriščanja prijavi upravi policije.

Novak sta bila danes oddana v zapore. Polietja jih je zaenkrat obdoličala samo nošnje ponarejenih polnih listov, dokler jih sidišče v Marseillen ne obtoži soudeležbe pri umoru kralja Aleksandra in Barthouja. Sele nato se bo začela redna sodna preiskava.

Do sedaj je ugotovljeno, da je bilo atentatorjev najmanj pet. In to: Kelemen-Suk, Beneš-Pošpišil, Novak-Rajčić, dalje Šalni, ki ga še love v fontainebleauških gozdovih, misteriozni »delegat«, ki je delal po nalogu dr. Pavelića in neka ženska z imenom Marija Vudroš. Kramer, ki je prenočil s Kelemenom v Aix en Provence, je bil baje sam dr. Pavelić.

Budimpešta, 14. okt. e. Madjarski tiskovni urad objavlja sledečo izjavo madjarske vlade: »Madjarska vlada je meseca aprila razgnala ustaška taborišča v Janki Puztu in je o tem obvestila jugoslovansko vlado. O tem sta bili izmenjani tudi dve redni diplomatski noti.«

Aretacija na Koroškem

Celovec, 14. okt. (telef.). Avstrijske policijske oblasti so sinoči aretirale sumljivega potnika, ki je dopotoval v petek zvečer k Devici Mariji na Vrbi, kjer je zaprosil za sobo v hotelu, kjer je bil menda osebu znan že od prejšnjih obiskov. V hotelu so ga poznali pod imenom Viktor Ortner in ga tudi pod tem imenom policiji priglasili. Vedno je napravil vtis resnega človeka, ki ni popaval, ne pohajkoval, ampak se obnašal kot človek, ki potrebuje resnega počitka. Toda v petek zvečer je bilo hotelsko osobe vse začudeno, ko nobeneja ni hotel spoznati iz se je delal kot da bi bil popolen tujec in da nobeneja ne pozna. Ravnanje hotela, ki ga je nekaj časa pozdravljaj kot znanca, a ni dobil od tujca nobeneja odgovora, razun, da ne pozna nikogar in da mora biti »kakšna zamena«, se je še bolj začudil, ko se je nekdanji Ortner podpisal v hotelsko knjižo z imenom »Novak-Bretner« in da prihaja naravnost iz Belgije.

Stvar so takoj sporočili policijskim oblastem v Beljaku, ki pa so bile na to osebo že od druge strani opozorjene. Prišli so kriminalni uradniki, ki so tujca strogo nadzorovali. Pozno zvečer so včeraj prišli v hotel detektivji iz Beljaka pod vodstvom poveljnika orožniške postaje v Ribnici na Vrskem jezuru, ter so zvedeli, da je »Novak — Bretner« že odšel počivati v svojo sobo. Takoj nato je sledila aretacija v sobi. Aretiranec se ni branil, pobral je svoje stvari in mirno odšel s policisti, ki so prej še natančno preiskali njegovo prtljago ter zaplenili veliko množino pisem in tiskovin, ki jih je dotični nosil seboj.

Ko so pozneje zaplenjene papirje na policiji v Beljaku pregledovali, so ugotovili, da »Novak-Bretner« ni prišel iz Belgije, marveč, da se je na usodni dan marsejskega umora nahajal tudi v Marseillen. Policija ga je zasliševala vso noč, a o uspehih preiskave ni izdala nobenega poročila.

Mogočno zastopstvo Slovencev na žalnem sprevodu

Ljubljani, 14. oktobra. Na žalnem sprevodu za Nj. Vel. kraljem Aleksandrom bo slovenski narod zastopan v mogočnem številu. Sodeč po dosedanjih prijavah bodo Slovenci zastopani v več tisočglavi deputaciji. Število krasnih vencev, ki jih Slovenci prinesejo, oziroma so jih na dosednji žalni poti po Jugoslaviji že položili h krsti pokojnega kralja, bo ogromno. Slehera občina v Sloveniji, slehera korporacija se pripravila, da bo njena udeležba na žalnem sprevodu čim bolj častna. Naša društva, zadruga, javne ustanove, pa tudi zasebniki se ne strše stroškov, da ne bi javno še zadnjič počastili tako priljubljenega vladarja, kakor je bil kralj Aleksander.

V posebno častnem številu bodo zastopani slovenski stanovi. Pripravljajo se velike deputacije kmetov, izredno pa se organizirajo naši obrtniki. Pripravljajo se tudi mogočno zastopstvo slovenske trgovine, industrije, svobodnih poklicev, umetnosti itd. Izredno mogočno četo pošljejo v Belgrad pod vodstvom dr. Lovrenčiča slovenski lovci. Samobesbi umevno je, da bodo zastopane v Belgradu tudi vse važnejše oblasti in uradi iz Slovenije. Nekateri zastopniki oblasti, tako ljubljanski župan dr. Puc, so odpotovali že danes v Zagreb, da prisostvujejo sprejemu krste s truplom pokojnega kralja. Drugi zastopniki upravnih oblasti odpotujejo prihodnje dni. Na pogrebu bodo zastopana tudi naša narodnoobrambna in prosvetna društva.

Govor škola dr. Rožmana po radu

Zločin nad vladarjem - trojen greh

Ljubljana, 14. oktobra. Danes od pol 10 do 10 je imel knezoškof dr. Gregorij Rožman na ljubljanski radijski postaji lepo zasnovan cerkven govor, ki ga je poslušalo malone pol milijona Slovencev, zakaj pri družinah z aparati in pri javnih zvočnikih se je zbralo vse polno ljudi.

V obširnem, govorniško in miselno dovršenem govoru je g. knezoškof naglašal, da se današnja nedelja od drugih bistveno razlikuje. Ob drugih žegnanjskih nedeljah je bilo povsod čuti radostno pritrkovanje zvonov, primerjamo pa danes, kako zvonovi povsod žalostno pojo...

Stališče cerkve je, da je zločin nad našim vladarjem trojen greh. Prvič je to greh proti peti božji zapovedi: »Ne ubijaj!«, ker človek ne sme grešiti ne proti lastnemu, ne proti tujemu življenju in mora prepustiti božji Previdnosti, da

Posebno mogočno zastopstvo pripravljajo slovenska katoliška društva. Deputacijo Slov. kat. starešinstva bo vodil predsednik minister n. r. dr. Gosar. Pričakujejo, da bo dan pred pogrebom potrebnih več posebnih vlakov za Belgrad.

Slovenija bo izkazala svojemu mrtvemu kralju in največjemu prijatelju ter pokrovitelju zadnjemu primerno veliko čast.

Turobno done v Ljubljani zvonovi in odmevajo jim zvonovi iz okolice. Prebivalstvo živi v globoki pretresenosti, še vedno lijo solze ljudem z oči, še vedno so razgovori tihi, polni žalosti in skrbi, ko je umrl oče domovine. Po mestu hodijo čez dan množice, se ustavljajo pred slehernim izložbo in primerjajo, katera je lepša, bolj okusna in katera bolj pietetna do pokojnega vladarja. Največ ljudi se ustavlja pred nebotičnikom, kjer so v izložbi »Opreme« razstavljene slike kralja Aleksandra, kraljice Marije, kralja Petra II. in obeh kraljevičev. Zadnje štiri slike je izdelal akad. slikar Jakac in jih je »Slovenec« priobčil, še preden je kdo na svetu sploh slutil, kako aktualne bodo za množico našega prebivalstva prav sedaj. Posebno podoželsko ljudstvo, ki je prišlo v nedeljo, se kar ne more ločiti od teh lepih slik.

Ljubljana, 14. oktobra. K sprejemu krste s truplom Nj. Vel. kralja Aleksandra je nočjo odpotoval z avtomobilom v Zagreb pomočnik g. bana g. dr. Pirkmajer.

ona odloča o človeškem življenju, njega začetku in koncu. Drugič je ta zločin greh proti četrti božji zapovedi, ki zapoveduje spoštovanje do staršev, toda ne samo do družinskih staršev, temveč tudi do vseh predpostavljanih državnih poglavarjev, ki so od Boga postavljeni poglavarji naroda. Tretjič je ta greh nenaraven, zakaj kakor ni naravno, da ubije otrok očeta, tako je nenaravno ubiti vladarja, ki je oče države, posebno tak oče, kakor je bil kralj Aleksander, ki je imel vedno pred očmi blagostanje, mir in varnost svojih državljanov.

Knezoškof je svoj krasni govor zaključil z besedami: »Prosimo Boga, naj da duši našega vladarja večni mir in pokoj, naši Jugoslaviji pa slavno in lepo bodočnost!«

Globoke besede našega nadpastirja so se vtisnile v srce slehernemu poslušalcu.

ro v vseh so sveče, ki jih ob večerih prižigajo. Nočoj ob 21 se je odpravilo več stotin iz Maribora z vlakom v Zagreb k poklonitvi. Vozili se bodo vso noč, prišli šele ob štirih jutraj na vrsto, da za bežen trenutek vidijo mrtvega vladarja, da mu položijo k nogam cvetje s severne meje. Potem gredo takoj zopet na vlak, da se še pravočasno zarana vrnejo v mesto na svojo dolžnost. — Žalna zborovanja posameznih društev, ki so se prejšnje dni, večer in danes vršila, so bila polnoštevilno obiskana, kakor noben občni zbor. Menda so že vsa društva brez izjeme priredila taka zborovanja.

Smrt v mestu. Nenavadno veliko smrtnih slučajev je bilo danes v mestu. Umrli so: Jožef Stuler, 40 letni mesarski pomočnik v Dravski ulici 6. — Marija Lešnik, 29 letna viničarka, umrla v bolnišnici. — Leopoldina Kačer, soproga vpokojenega železniškega uradnika v Studencih, dr. Krekova 2. — Magdalena Graifoner, hčerka brusarja v Dajnkovih ulici v vagonarski koloniji. — Vincenc Bachler, posestnik v Krčevini. Svetila jim večna luč.

Kozarec mu razbili na glavi. 43 letni sedlarski mojster Jožef M. je prišel v Maribor ter se zatekel v gostilno. Sporekel se je z gosti in zaveda se je končala zanj tako, da so mu pivski tovariši razbili tucat kozarcev na glavi. Vsega oblitega s krvjo in močno obrezanega so reševalci prepeljali v bolnišnico.

farne cerkve do cerkve sv. Jerneja in nazaj; franciška procesija pa je šla iz farne cerkve do uršulinske, dalje do šentjakobske, stolne in nazaj v farne cerkev.

Svetloletne procesije so imele namen, da se verniki versko poglobe v pomen vs. leta in da dobe odpustke sv. očeta. Verniki so opravili predpisane molitve v cerkvah pred Najsvetejšim, pred sv. Križem in pred Materjo božjo. Kako velika udeležba je bila pri teh procesijah, kaže najbolj to, da v nekatere cerkve verniki niti vsi niso mogli iti ter so morali svoje molitve opraviti zunaj. V cerkvah so verniki molili za mir, za Cerkev, za soglasje med narodi in za lepo bodočnost Jugoslavije, ki jo je prav sedaj, ob nepričakovani smrti vladarja zadela tako težka izguba.

Današnje svetloletne procesije so dokazale globoko udanost ljubljanskega prebivalstva sv. Cerkvi.

obrtništvo pokloni po svojih organizacijah krasen srebrn venec s posvetitvijo in lepo spominsko knjigo, v kateri so imena vseh obstoječih obrtnih organizacij v banovini. Odhod delegacij je določen na tork z večernim brzim vlakom. Po prijavah sodeč, bo sodelovalo pri pogrebu nad 200 obrtnikov iz naše banovine.

Obrtništvu v Ljubljani!

Obveščamo obrtništvu, da se sprejemajo prijave za skupno udeležbo na pogrebu v Belgradu v pisarni Okrožnega odbora obrtnih združenj v Ljubljani danes do 18 zvečer. Prijavitelcem preiskrbi pisarna potrebne legitimacije.

Napad v hotelu

V soboto okoli 11 zvečer je bil poklican ljubljanski reševalni avto v neki manjši ljubljanski hotel. V tem hotelu je neznan človek napadel z nožem Ludvika Dolničarja, gostilničarja iz vasi Hrastje pri D. M. v Polju. Dolničar je dobil hudo rano na nogi. Dolničar je bil najprej zašiljan na stražnici, potem pa oddan v bolnišnico. Dogodek preiskuje policija.

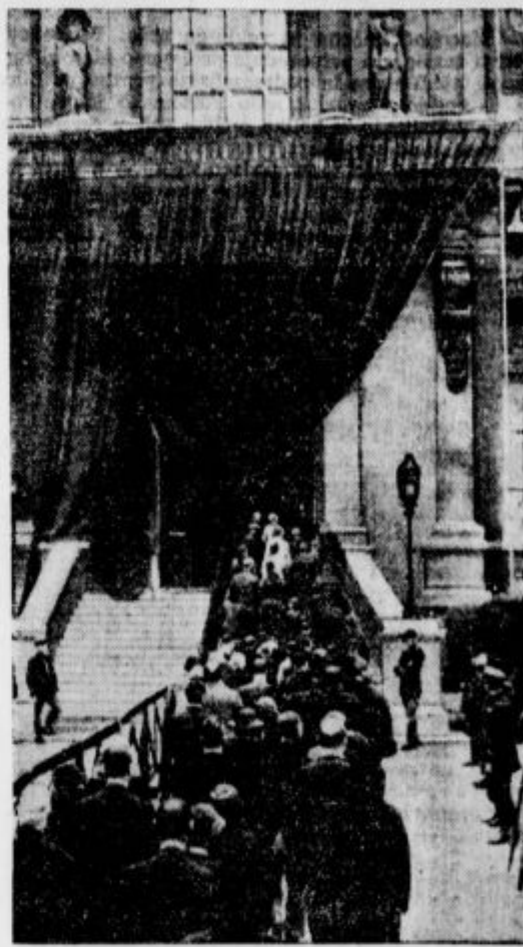
Po Barthoujevi smrti

Pariz, 14. oktobra. AA. Listi amatrajo, da je imenovanje Lavala za Barthoujevega naslednika zelo posrečeno in da bo mogoč Laval nadaljevati zunanjo politiko, ki jo je vodil njegov prednik.

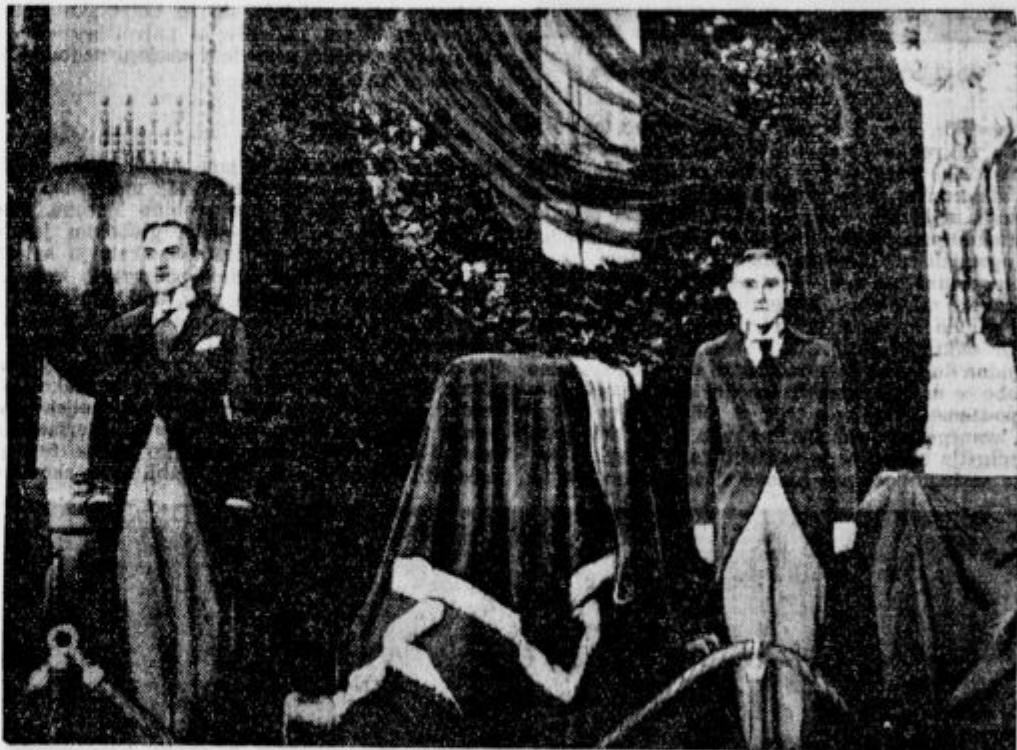
Nekateri listi poročajo, da je ostavko pravosodnega ministra Cherona zahteval vojni minister maršal Petain. »Matin« pravi v tej zvezi, da sta hotela Herriot in Tardieu braniti Cherona. Na strani pravosodnega ministra je bil tudi predsednik vlade Doumergue. Ko je pravosodni minister videl, da ga Doumergue in njegovi glavni sodelavci branijo, je ponudil ostavko, da bi ne povečal obstoječih težko Doumergove vlade. Prvotno je Doumergue hotel nadomestiti Cherona z državnim tožilem kasacije. Težkoča pa je nastala v tem, da bi imel v tem primeru sam enega zastopnika. Zato navajajo listi kot Cheroneve naslednike senatorje Leguierja, Leona Berarda in Henrija Roya.

Rim, 13. okt. e. Tukaj je silno ugodno uplival oni del govora, ki ga je imel ministrski predsednik Doumergue nad krsto ministra Barthouja. V tej svoji izjavi je Doumergue ponovno podčrtal izredno dobro diplomatsko razmerje, ki trenutno obstoja med Francijo in Italijo. Večerni listi pišejo, da nikdo bolj nego Italijani ne občuduje tragedijo v Marseillu, v kateri je našel smrt veliki državnik Barthou, ki je prvi po svetovni vojni našel način in pot, kako poravnati sporne točke med Italijo in Francijo. Italijansko javno mnenje je hvaležno francoskemu ministrskemu predsedniku Doumergueju, ki je ob strašnem dogodku, ki je pretresel vso Evropo, tako odločno izjavil, da so čustva in interesi dveh latinskih sester določeni po zakonih prijateljstva in krvnega sorodstva.

Pariz, 14. oktobra. AA. Listi pozdravljajo, da se predsednik republike Lebrun udeleži pogrebne svečanosti v Belgradu. »Echo de Paris« piše v tej zvezi med drugim: Prepričani smo, da se francoska politika ne bo izpremenila. Prva njena skrb naj bo ta, da še bolj okrepi malo zvezo. Srečni smo, da je v tej zvezi predsednik republike Lebrun smatral za svojo dolžnost, da se udeleži osebnega pogreba blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Belgradu.

Pred francoskim zunanjim ministrstvom se vrste množice, da zadnjikrat počaste velikega francoskega državnika Louisa Barthouja

Barthou na mrtvaškem odru v sprejemnem salonu zunanjega ministrstva. Častno stražo tvorijo uradniki zunanjega ministrstva

Francija - Jugoslavija

Glas iz večnosti

Zadnji neizgovorjeni govor pokojnega kralja

Pariz, 14. okt. »Matin« in za njim tudi opoldanski listi je objavil besedilo govora, ki ga je blagopokojni kralj Aleksander I. imel namen govoriti na velikem banketu, priloženem njemu na čast v predsedniški Elizejski palači. Pariški listi so dali članku naslov »Voix d'autre tombe« (glas od onstran groba). Govor se glasi:

Vse svet ve, kako ljubimo Francijo. Naša ljubezen izhaja iz globin naše narodne biti. Dogodki zgodovine so jo razvijali in jo stopnjevale privedli do najvišjega izraza, ki je mogoč za človeška čustva, da jo še opazijo umrljive oči. Moj veliki oče kralj Peter je v vsem svojem življenju bil simbol naše zvestobe in naše ljubezni do Vaše lepe in plemenite domovine. Naša ljubezen do Francije ni nastala šele včeraj. Začetke bomo morali iskati v

zgodovini jugoslovanskega naroda. Stoletje, ki veže med seboj sedanjo Jugoslavijo z Napoleonovo Ilirijo in s Srbijo Karadjordjev, je bilo zaključeno po zgodovinski nujnosti tako, kot je bilo logično in prirodno. Po velikih dogodkih davnine, pri katerih so sodelovali naši predniki, so prišli dogodki, največji in nam bližji, pri katerih smo sodelovali tudi mi. Mi Francijo občudujemo ne samo za to, kar je napravila v našo korist in za našo narodno svobodo, marveč tudi radi njene vloge, ki jo vrši s čistostjo svojega duha in bistrnostjo svojega genija po vsem svetu. Mi jo občudujemo zaradi čista pravičnosti, ki je pri vsem njenem delu ne zapusti, in radi njene hrabrosti, kadar je treba braniti pravico proti nasilju, ter radi njene vztrajnosti, ki jo je pokazala kot graditeljica miru in sprave med narodi sveta.

daljen komaj nekaj korakov. V največji naglici je Kadunčeva s pomočjo sosedov izpraznila hišo in hlev, medtem, ko na rešitev kozolec ni bilo več misliti. V naglici so bile obveščene razne gasilske čete, med temi tudi barjanski gasilci, ki so z agregatom bili takoj na mestu, pa tudi mestni poklicni gasilci, ki so prihiteli z motorko. Sreča v tej nesreči je hotela, da so gasilci prišli prej, preden je plamen preskočil na bližnjo hišo Kadunčeve, tako da so gasilci obvarovali vsaj lito, čeprav kozolec niso mogli več rešiti. V kozolecu je bilo nad 5 vozov sena, precej čemena, drugega žita, slame, fižola in drugih poljskih pridelkov. Kozolec je z vsemi pridelki pogorel do tal, obenem pa je zgorelo mnogo poljskega orodja, ki je bilo shranjeno pod kozolcem.

Pihal je močen veter, ki bi mogel zaneti tudi hišo pogorele in pa sosednja kmetijska poslopja, ki so oddaljena le nekaj korakov stran. Po zaslugi gasilcev pa so bila vsa sosednja poslopja ohranjena. Pogorelka Kadunčeva trpi okoli 20.000 Din škode.

Bukarešta, 14. oktobra. AA. Rador poroča: Zunanji minister Titulesco je kot predsednik stalnega sveta Male zveze stavil predlog, naj se stalni svet sestane v Belgradu dan po pogrebu blagopokojnega kralja Aleksandra. Češkoslovaški zunanji minister je izjavil, da se s tem predlogom strinja.

Slovenski obrtniki na pogrebu kralja-viteza

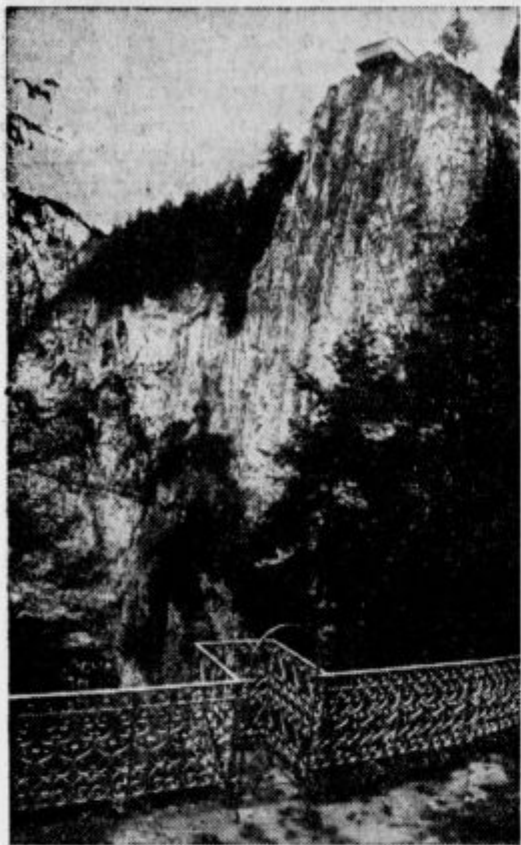
Včeraj so imele združene obrtniške organizacije v Ljubljani skupno posvetovanje, kateremu so prisostvovali poleg številnih obrtniških združenj tudi gg. Filip Pristou za Okrožni odbor obrtnih združenj, Jernej Kopač, predsednik Društva rokodelskih mojstrov, Ivan Šimenc za Osrednje društvo Jugoslovanskih obrtnikov. Podpredsednik ZTOI g. Josip Rebek je vodil posvetovanje in je bilo soglasno sklenjeno: Vsaka obrtniška organizacija odpošlje po možnosti svoje odposlanstvo. Vse delegacije iz dravske banovine nastopajo pri pogrebu skupno pod vodstvom podpredsednika ZTOI v Ljubljani g. Josipa Rebeka. Slovensko

— Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodec in čreva.

V podzemlju Macohe

Vtisi s potovanja po čehoslovaški republiki

Macoha! Mačeha bi rekli po naše. V srednji Šoli ti razlaga in pripoveduje profesor o Macohi ter lepoti njenih jam in podzemeljskih prostorov. Bilo je to stalno v zvezi z našo Postojnsko jamo. Posneje v življenju ni veliko prilike več, v razgovoru spominjati se teh stvari. Prav gotovo pa je, da podcenjujemo ta moravski podzemeljski svet z vsem peštrm bogastvom, ki ga je v teku dolgih dob oblikovala kraška priroda. O vzročnih osnovah podzemeljskih kraških pojavov in tvorbe ne kaže tukaj

Ob 138 m globokem prepadu Macohe

razpravljati, ker so te osnove obče znane ter se je o tem že veliko pisalo in je o tem razen tega v vsaki šolski knjigi dovolj poučne razlage. Kar velja za obče kraške podzemeljske pojave in tvorbe, velja tudi za Macoho in njen svet. Tuji in potniki, ki si nameravajo ogledati Macoho, izstopijo navadno na postajališču Blansko blizu Brna. Meni se je nudila prilika, da tudi topot postanem žrtev znane »moravske diktature«, ki sem o njej že pisal. Moral sem v avto in zopet so mi dejali, da se vrnemo zvečer enkrat v Brno. Na ta način smo lahko vse popoldne do temeljitega izkoristili za ogled ne samo Macohe v najožji označbi besede, ampak tudi jam in podzemeljskih prostorov v bližini, predvsem takoj zvanega Moravskega Lurda in Ostrovske jame. Za odkritje obojih si je pridobil med drugimi posebne zasluge poslanec Lidove stranke Šamalík, ki

je bil tako prijazen in nas je v obeh jamah seznanil z različnimi zanimivostmi Moravskega krasa. Vse možne formacije in igre kraške prirode lahko vidiš in opazuješ: božično drevo in glavo bufona, konjsko kopito in čarodajko, baldahin in mogočna drevesna debla, roko — in v Moravskem Lurdu celo Kristusov obraz, ki bi ga pa zaradi višine položaja najbrže ne bili opazili, ako bi nas poslanec Šamalík ne bil na to posebej opozoril. Potem stalagmiti, stalaktiti, zrasli stalagmitov in stalaktitov. In druge čudovite tvorbe tega veličastnega podzemeljskega sveta.

Moravski Lurd

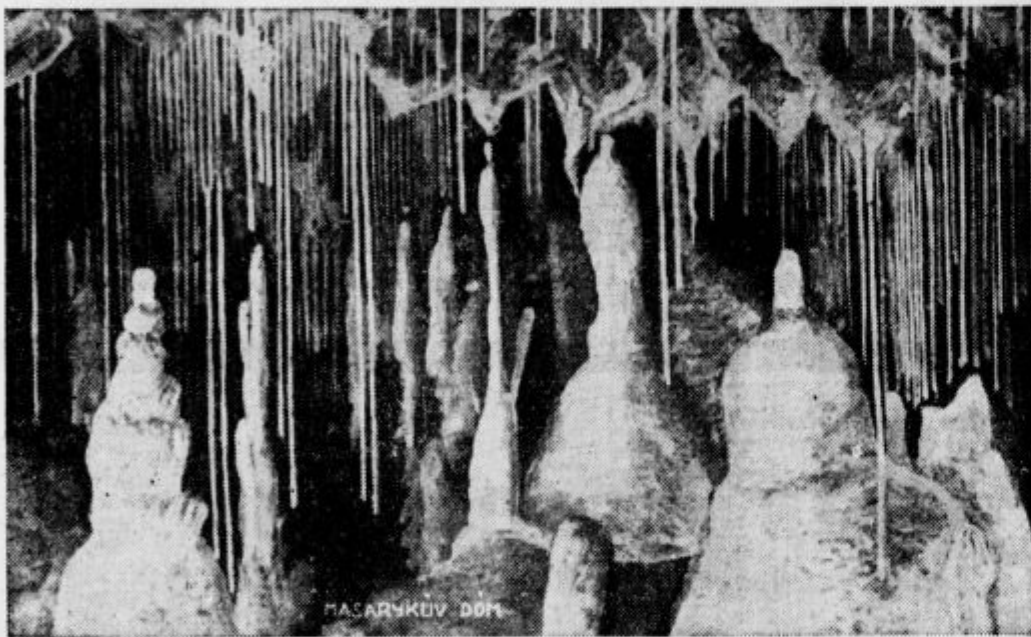
je bil prva postaja. Zakaj Moravski Lurd? »Boste videli,« mi odvrne poslanec Šamalík, in ni minilo dolgo, ko smo obstali v popolni temi in je pred nami v naravni kraški duplini približno sto metrov pod zemljo zablestela podoba Gospe Lurške, pod krasnim naravnim baldahinom, ki ga je ob duplini spleta priroda sama. Iz vse Morave prihajajo božjepotniki semkaj in se z lučkami v rokah pomikajo po podzemeljskih duplinah k Moravski Lurški Gospi. Na dnu osmerih jezer in voda, ki se vijejo po tem kraškem svetu, pa se v sinjem blešku odsvitajo lučke. Ko nam poslanec Šamalík vse to pripoveduje, pristavlja, da ga ni človeka, ki bi ob takšnih prizorih ne začutil ganotja, in da je le malokdo, ki bi se mu ne orosilo oko.

Ostrowske jame

so kakšnih petnajst minut oddaljene od Moravskega Lurda. Nahajajo se v globinah tako zване Balcarjeve skale v bližini naselbine Ostrov. Kakor Moravski Lurd, tako so tudi tukaj podzemeljske jame razsvetljene z lučjo in svetlobo električnih žarnic, kar še bolj povzdiguje romantično krasoto, ki se razliva po teh duplinah, prehodih in dvoranah. Vsak prostor ima svoje ime in označbo: iz tako zване Popeluške pridemo v Stojanovo kapelo — po obliki kapele — od tod do Masarykove jame, Fochovega doma, Wilsonove rotunde, Mosseweldove, Křižove, Liechtensteinove, Švehlove in Cesarske jame. Vse to po 100 do 150 m pod zemljo. Poslanec Šamalík, ki dobro pozna ves ta svet in ki je videl tudi Postojnsko jamo, zatrjuje, da so Ostrowske jame po njegovem okusu najlepše in najveličastnejše, kar je stvorila kraška priroda v svojem nedoumljivem snovanju in oblikovanju.

Macoha

Pol ure od Ostrowskih jam stopiš lahko na tako zvani zgornji most in zreš v 138 metersko, od mogočnega skalovja obdano globino Macohe, spodaj macoško brezno z 20—40 m globokim jezerom. Tam spodaj v tem veličastnem skalovju se lahko po cele ure sprehejaš mimo podzemnih krasot, po stopnicah brez prestanka gori, doli, gori, doli, dokler te od dna macoškega brezna ne zapeljejo na motornem čolnu pod oboki kraškega skalovja po jezeru do najlepšega prostora, do Masarykovoga doma, in od tod naprej do izhoda, kjer lahko potem nadaljuješ z opazovanji svojo podzemeljsko potovanje dobre pol ure po tako zvanih Katerinskih jamah. Kdor ima namen, temeljito si vse te stvari ogledati, naj računa, da bo porabil za to skoraj ves

V notranjšini Masarykovoga doma

Tako naokrog

V Ljubljani in menda tudi v Mariboru — da ne bo zamere — so se ljudje pretekli teden kar čez noč čisto spremenili. Meni vsaj se tako zdi. Prej so gledali ljudi »mrke«, sedaj pa gledajo eino radovedno in živo; prej so bili ljubljanski obrazi kisli, kakor bi jih vlekli iz čebrov za kisljo zelje, sedaj pa kažejo nekako napeto pozornost in še večjo radovednost. Prej so ljudje molčali, kakor da so besede po cekinu, sedaj pa so se jim jeziki razvezali in jeziki govore in pripovedujejo stvari, da bi človeku kar novi lasje zrastle od same groze. Ljubljana še nikdar ni bila tako zgovorna kot je bila in je še te dni in popolnoma potrjuje sodbo ranjkega dr. Kreka o Ljubljancih, ki jo je izrekel pred leti v dunajski kavarni »Reichsrate« pri črni kavi: »Ljubljanci je čenčale! Ta izrek lahko potrdi natakaračunov, če še živi, kateremu je dr. Krek plačal dve »črni«, jaz pa nobene.

Polne glave čenč pa ni dobro prenašati in tako me je zaneslo tja v Tivoli, v oddelek, ali kako bi rekel, kjer se igrajo otroci. Nekateri ljudje ne marajo otrok, ker jim preveč živijo in kriče; mene pa to nič ne moti. Najbolj všeč so mi tisti najmanjši in najmlajši, ki polegajo ali pa slone še v vozičkih. To so največji gospodje na svetu. Kričijo in derejo se lahko, kjer se hočejo in kolikor se hočejo, pa jih noben policaj ne zapíše, obližejo vse, kar dosežejo, mame in varuhinje pa se morajo kar elepo pokoriti njihovim volji: zadere se, pa mu mo- »ajo dati jesti; zadere se, da ga morajo gugati ali postovati, zadere se, pa morajo — kaj vem kaj še vse. To je prava gospoda, ki res uživa neomejeno svobodo!

Ena stvar je pa le na svetu, ki tudi to gospodo kroti, in kakor sem opazoval, tudi dobro kroti: to je dudla.

V ljubljanskih predmestjih, pa tudi na deželi,

imajo še prave dudle. To je platnena krpa, v katero zavijejo kepico sladkorja, nekaj stolčnega kumna in podobnih stvari; vso to zmes podvežejo in »glavo« porinejo otroku v usta, da jo žveči; to otroke popolnoma pomiri, da vendar ne zijajo kakor jesiharji. Mestnim otrokom pa dajejo v usta gumijaste »fopperle« (nemško-dunajsko: Fopperl), ki so tudi prav praktični, ker se tak »golguljčevček« lahko stakne s steklenico z mlekom ali pa s kakšno drugo tekočino, pač po potrebi.

Tako sedim v tej družbi včasih cele ure in gledam, kako ta drobščina nadlaga s svojimi »golguljčevčki« in z dudlami.

Tako je bilo tudi te dni, ko sem zbežal pred »čenčami« med svoje milence. Nisem jih pa še dolgo gledal, ko so mi nehote prišle na misel besede nemškega pesnika — mislim, da je bil to Schiller, ne vem pa tega več natanko —, ki pravi nekje:

... das ganze Weltgetriebe
regiert der Hunger und die Liebe

(ves svet vladata lakota in ljubezen). Permišljeval sem te besede in gledal otroke — menadoma pa se mi je zadelo, da Schiller, ali kdor je že bil, le nima čisto prav. Prav gotovo ni hodil nikdar gledat otrok; kajti, če bi bil gledal otroke z dudlo v ustih, bi bil zapisal

... das ganze Weltgetriebe
regiert die Dudla und die Liebe!

Kar nas je navadnih ljudi, smo namreč večni otroci — samo da smo toliko bolj prismojeni, kolikor smo starejši, in ker smo večni otroci, nas tudi vse življenje motijo tisti, ki to znajo, z dudkami. Enkrat nam zavijejo v dudlo sladkor, drugi pa pelin; enkrat alkohol, drugi pa kaj drugega — kakor to pač kaže ali naneša.

Dudla, ki jo danes vleče ves moderni svet, so

dan, saj obsega ozemlje Moravskega Krasa okoli sto kvadratnih km ploskve. In se ti podzemeljski svetovi vedno znova odpirajo in odkrivajo. Vsako zimo so na delu pridne roke, ki grebejo po tem svetu in prodirajo v nova prostora. V prihodnjem letu se obeta v bližini Masarykovoga doma odkritje novega podzemeljskega kompleksa s svojevrstnimi, steklu podobnimi kapniškimi tvorbari.

Macoha ni samo triumf in veličastna emanacija kraškega bistva. Tisti zgornji hodnik, ki zija 138 m pod njim ko brezno, je marsikomu bil v pogubo, ko je v obupu nad bednostjo svojega življenja planil v globino in mrtev ter v kose razbit treščil na dno prepada. Spremljevalec nam je spodaj na dnu pripovedoval, da storijo vsako leto na tem mestu trije, štirje takšen konec svojemu bednemu življenju, da je lani strmoglavil iz višine samomorilec ravno v trenutku, ko se je spodaj nahajala skupina obiskovalcev, ki se je v onemolosti in zaprepačenosti razbežala. Tudi takšne stvari lahko izveš in vidiš na Macohi. Dobro je, da nismo tudi mi doživeli nečesa takšnega, ko smo stali tam spodaj pri jezeru in se o teh rečeh razgovarjali ... —c.

Slikar Thoma in ruski knez

O nemškem slikarju Hansu Thomi, ki je umrl pred 10 leti, pripovedujejo naslednjo posrečeno anekdoto:

Za časa svojega bivanja v Monakovem (od leta 1870 do 1873) je umetnik živel v zelo bednih razmerah. Njegove slike so sicer občudovali vsi, toda kupcev ni bilo. Tako je moral Thoma mnogokrat resno premišljevati, kako bo prvega potolažil gospodinjco itd.

Bilo je to v času, ko je bila v Monakovem prirejena umetnostna razstava, na kateri so bile razstavljene tudi Thomove slike. Nekoga dne je planil v Thomov atelje nadzornik izločbe in zaklical Thomi: »Takoj na razstavo, gospod Thoma! Ruski knez vas hoče videti. Že parkrat je prašal za vaš naslov.«

Ta ruski knez, ki je dolgo let stalno bival v Monakovem, je bil znan po svojih izvirnih šalah. Bil je tako bogat, da si je lahko privoščil šale v velikem slogu. Sicer pa je bil velik mecen umetnikov.

Thoma je takoj odšel na razstavo, kjer je našel kneza, zavitega v dragocen kožuh in se dečega pred njegovo sliko »Dama v rdečem«. Thoma se je pred knezom globoko poklonil in mu dejal: »Jaz sem Thoma, svetlost. Avtor sem te slike.«

»Divno!«, je dejal knez. »Zelo lepo od vas, da ste se sami potrudili sem. Tale slika je krasna. Povejte mi, mojster, ali bi hoteli portretirati tudi mene?«

»Z veseljem,« je odvrnil Thoma ter se globoko priklonil.

Svetlost je zahteval portret posebne vrste. Knez je nosil na kazalcu leve roke velik pečatni prstan z velikanskim rubinom živordeče barve. Zahteval je, da mora imeti prstan na sliki prav tako barvo kakor »Dama v rdečem«. Kot honorar je obljubil omenjeni prstan — zares knežji honorar.

Thoma je slikal kneza z največjo pazljivostjo. Posebno pozornost je posvetil dragocenemu krznemu plašču, ki ga je imel na sebi knez, in rubinu. Ko je bila slika gotova, jo je poslal v knežev palačo in čakal knežje nagrade. Veliko je bilo njegovo razočaranje, ko je kmalu prišel na njegovo stanovanje knezov sluga in izročil Thomi majhen omot s pismom. V pismu je stalo, da portret žal ni izpadel po knežovi želji, ker je rubin na sliki bolj podoben lešniku kakor rubinu. Zato mu knez pošilja za nagrado lešnik.

Thoma se je silno razjezil. Na srečo je knez pozabil v ateljeju dragocen krzneni plašč, ki je bil še daleko več vreden kakor rubinasti prstan. Ko je knez pisal, naj se mu pošlje plašč, Thoma sploh ni odgovoril. Zato je nekega dne knez sam prišel po plašč. Ko je Thoma videl, da se je pred njegovo hišo ustavil knežji voz, se je brž zvil v knezov plašč in sedel v naslanjač. Knez je seveda prišel zaradi plašča. Toda da bi potolažil razjarjenega slikarja, mu je položil v naročje cel šop tisočakov, kar je Thoma sprejel na znanje z velikim notranjim veseljem, česar pa na zunaj ni prav nič pokazal.

»To je za vaš izvrstni portret,« je dejal knez. »Ono z lešnikom pa je bila seveda samo šala.«

Toda knez je bil začuden, ko je videl slikarja, kako se zvija v fotelju in stoka od bolečin.

»Kaj vam je, mojster?« ga je sočutno po- baral.

»Tako slabo,« je stokal slikar, »in zebem me. Pred dvema dnevoma me je obiskal star prijatelj, ki pa je včeraj umrl za črnimi kozami. Tudi jaz se bojim, da sem nalezel črne koeze.« Svetlost je gotovo prišla zaradi plašča. Prosim

Pazite na svoje zdravje in na svojo obutev!

Turisti, lovci, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi poklicno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu naj uporabljajo mazilo HEVEAX, za katero jamčemo, da napravi vsako obutev nepremokljivo. — Dobiti jo je v vseh specialnih trgovinah ali pri glavnem založniku: Lekarna Mr. M. Leusček, Ljubljana, Rastjeva cesta 1.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolice, holenderije, malih dvokoles, tričkljev, živalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domačih tovarne „TRIBUNA“ F. Batjel, Ljubljana, Karlova c. 4

Najnižje cene! — Cenik franco.

za oproščenje. Tako me je zeblo, da sem ga oblekel.

»Kaj, črne koeze!« je ves prestrašen zaklical knez. »Kar imate plašč za spomin. Zbogom! In knez je planil ven, kakor bi ga podile Erinije.

Čez nekaj mesecev, ko je bila zopet proslava, je Thoma pisal knezu pismo in ga prosil, da bi zopet prišel po svoj plašč. Vso zimo mu je plašč izbornu služil, sedaj pa ga več ne rabi. Ono o črnih kozah pa je bila samo re- vanza za lešnik.

Knez pa se je tej šali tako od srca nasmejal, da je poslal slikarju še dragocen prstan z rubinom. Za plašč pa se tudi ni več zmenil ...

»Ko sem malo prej zavpil »deset«, je odmevalo z druge strani »trideset«. Kako si to razlaga-te?«

»To je trojni odmev.«

★

»Ali sta si Kovačeva dvojčka res tako podobna?«

»Ne — eden je fantek, drugi je deklica.«

★

Prva prijateljica: »Ti imaš pa vložek v laseh?«

Druga prijateljica: »Jaz? Ne! Ali se vidi?«

★

Zaročenka: Ali mi obljubiš, da po poroki ne boš več kadil?

Zaročenec: Obljubim.

Zaročenka: In da ne boš več pil?

Zaročenec: Obljubim.

Zaročenka: In da zvečer ne boš več hodil v kavarno?

Zaročenec: Obljubim.

Zaročenka: In česa se boš še prostovoljno odrekel, ljubi moj?

Zaročenec: Tebe, draga moja!

Pes, mačka in antena

Karo, močan buldog, stopi pred večna vrata. Pri sosednjih vratih stoji maček in se umiva z svojo tačko. Karo stopi k mačku in mu pravi: »Slišiš, prošnja imam do tebe. Zvečer splezaj na streho in pretrgaj anteno.«

»Zakaj?« ga vpraša maček.

»Ker pri nas ves dan in vso noč strašno razgraja zvočnik. Moji živeci tega ne morejo več prenašati.«

»Kaj bom pa dobil, če pretrgam anteno in umolkne zvočnik?«

»Dati ti častno besedo, da te ne bom več preganjal.«

Maček spleza na streho in pretrga anteno.

Pet dni nato se sreča s Karom, ki ga takoj napade in ugrizne za rep.

»Ali je to tvoja častna beseda?« je maček besno zamijavkal. »Ali ti nisem pretrgal antene?«

»Res si jo,« je lajal Karo, »ampak medtem je moj gospodar kupil aparat brez antene...«

Večerni trgovski tečaj

knjigovodstvo, korespondenca, stenografija itd. — Začetek 15. oktobra ob 7 zvečer. Vpis vsak dan.

Najboljša dopolnilna pri- ložnost za ljudi v praksi. Trgovski učni zavod v Ljubljani. Kongresni trg št. 2-11.

Usnjeni suknjiči

pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Nad 100 globovnih in predilniških tovarn se je združilo v Zedinjenih državah z namenom, da za- stroj stavkovno gibanje in delavsko organizacijo.

sladkanh programov ali pa zavrnjenih idej — to imajo Ljubljanci radi. Če ni idej v glavah, naj bodo vsaj v dudli. Na ideje in programe bi položil kolikor mogoče dosti obljub; obljube delajo eicer dolg, toda to nič ne stori: dolgovi imamo že tako dovolj, pa jih še ne čutimo in, in zato bi jih lahko še nekaj prenesli. Pa kakšnega purmančka ali pa mlado racko bi tudi priložil, ali pa kakšen zrezek, ne velikega, ampak čisto majhnega, približno tako velikega, kakor je pokrov kakšnega zbirališča raznih enovi za pospeševanje poljedelstva ob starin- skih kmečkih hišah. Vse to bi pa polil s primerne količino cvička ali pa dalmatinca. Če bi zadel pravi- lno sestavo take dudle, bi me Ljubljanci — ali pa Mariborčani — prav gotovo posadili na župan- ski stol — ali pa pred vrata ...

Samo ena težava je z dudlami, z malimi in z velikimi, da se namreč prav kmalu izprazni. Če se dudla izprazni, jo otrok, siten kakor je, vrže z nejevoljo proč in se začne znova dreti, dokler mu dudle ne napolnijo, če ne z mlekom, pa s kakšno drugo stvarjo. Matere zaradi tega navadno ne pri- hajajo v zadrego: če otrok ne mara mleka, naj pije pa kavo ali čokolado ali karkoli, magari žga- nje. Križ in težava pa je z veliko dudlo, ki jo »vlečemo« vsi: ker jo »vlečemo« vsi, bo kaj kmalu prazna in treba bo misliti na novo polnitev — toda s čim? In če vsi znaki ne lažejo, je vedno več ljudi, ki so se povojne velike dudle že precej na- veličali in ti ljudje se vedno glasneje derejo in kriče: Dajte nam novo dudlo! In tisti, ki se spo- znajo na dudle, kar nekam v strahu stikajo glave in iščejo, iščejo, iščejo, kaj bi dejali v veliko dudlo, da bi ljudje še naprej mirovali in drezali in ...

Ta doba, če bo prišla, bo jako nerodna in ta- krat bo boljše hoditi delat pod Tivoli dober vtis, kakor pa biti ljubljanski župan. In vse to zaradi te nesrečne dudle!